

Suometsien vesien hallinta ja vesiensuojelu tulevaisuudessa

Janne Turunen

KymppiMetsä Oy

Tausta ja tarve uudelle toimintatavalle

- Metka- lain valmistelu antoi sysäyksen toimintamallin kehitykselle.
- Haluttiin selvittää mitä suometsissä voi ja kannattaa jatkossa tehdä.
- Kunnostusojituksesta siirryttävä vesitalouden säätelyyn.
- Uudessa toimintamallissa keskitytään varmistamaan puuston kasvuedellytykset, minimoimaan kaivutyöt, huomioimaan toiminnan taloudellinen kannattavuus sekä parantamaan vesiensuojelun ja luonnonhoidon tilaa.
- Käytännön kokemukset pääosin Itä-Suomen suoalueilta.
- Toimintamallia kehitetty yhteistyössä Tornator Oyj:n kanssa.

Mitä suometsissä voi ja kannattaa tehdä?

- Hyvin suunniteltu on jo melkein tehty...
- Suunnitelman laadinta portaittain, esiselvitys, maastokäynti ja päätökset.
- Esiselvityksen laadinta isollekin alueelle nopeaa ja edullista, tarkoitus tuottaa nopeasti tietoa mahdollisuuksista, kuluista ja riskeistä.
- Maanomistajat aktiivisesti mukana, maastosuunnittelun kohdentamisesta päätetään yhdessä.
- Maastosuunnittelun avulla varmistetaan ennakkotiedot, tuloksena täsmällinen tieto tarvittavista toimista ja kustannuksista.
- Yhteenveto kerätystä tiedosta ja ehdotukset toimenpiteiksi → maanomistajat päättävät jatkotoimista.
- Kaikki kohteet ja tapaukset erilaisia, ei olemassa yhtä valmista mallia.

Vähemmän on enemmän

- Kaivutöiden määrä minimoidaan hyvällä suunnittelulla, kompromissejakin tehtävä.
- Korjataan vanhoja virheitä ja edistetään samalla tulvasuojelua.
- Pohjaveden purkupisteiden tunnistaminen maastossa erityisen tärkeää.
- Ojan kunnostamisen parannettava puuston kasvuedellytyksiä ilman ympäristöongelmia.
- Turhasta kaivamisesta syntii vain kuluja ja ympäristöhaittoja.

Pohjaveden purkupisteiden tunnistaminen maastossa

- Äkillinen veden määrän lisääntyminen, laajentuma ojan reunassa, veden värin muutos kirkkaammaksi, rihmamaiset leväkasvustot vedessä, pienilehtisiä lähteikkösammalia ojassa.
- Metsän pohjassa vetinen painanne, jossa lähteikkösammalia, ympärillä kostea ja rehevämpää kasvillisuutta.
- Kohteet havaittavissa myös talvella, usein purkupisteen kohdalla reikä lumihangessa.

Hyvät suometsät kannattaa pitää tuottavana

- Hyvin kasvavan suometsän hoitoon kannattaa panostaa.
- Metsätalouden kannattavuus koostuu monesta tekijästä.
- Puusto pidettävä elinvoimaisena oikea-aikaisella metsänhoidolla.
- Tuhkalannoituksella mahdollista parantaa puuston elinvoimaa ja kasvua.
- Uudistaminen tehokkaasti metsänomistajan tavoitteiden ja kohteen ominaisuuksien mukaan.
- Kulkuyhteyksillä on paljon merkitystä.
- Ojia on joskus pakko kunnostaa, ettei kasvu heikkene liikaa.

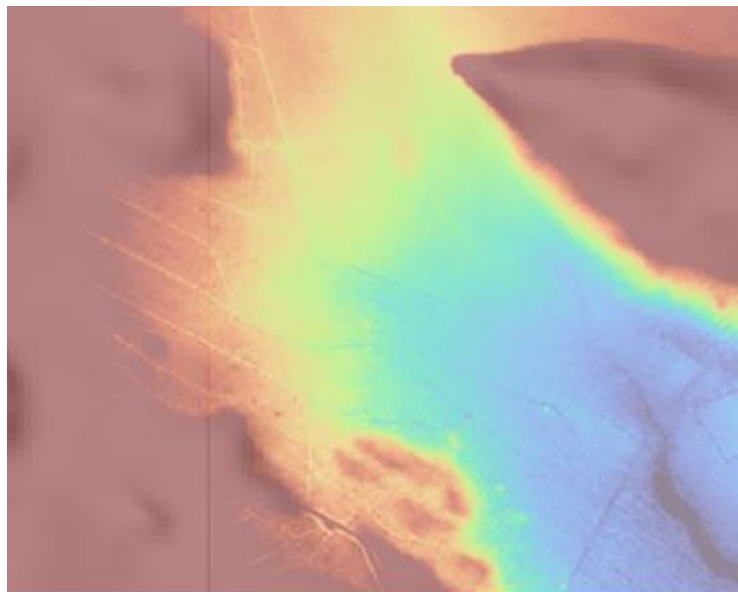
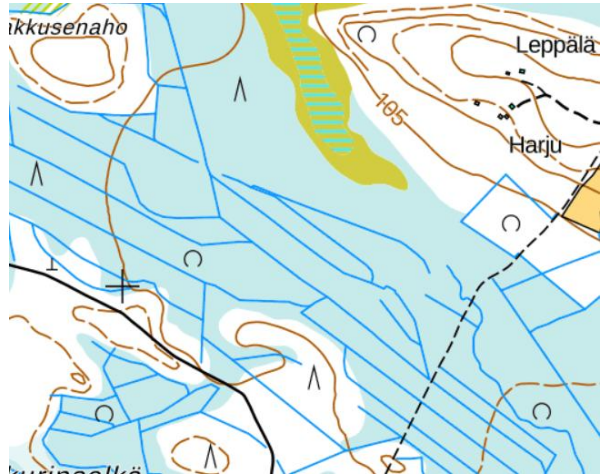
Käytännön töiden toteutusmallia uudistettava

- Ojien kunnostamisen määrä vähenee uudella mallilla merkittävästi, työkohteet pieniä-> muutostarve toteutusmalliin.
- Puuston poisto ja kaivutyöt järjestettävä kustannustehokkaasti.
- Puutteellisesti tehty puuston poisto yleensä suurin este vesitalouden säätelysuunnitelman tarkalle toteutukselle.
- Hankkeen toteutus yhdellä koneella, tekniikkaa ja kalustoa on, tarvitaan toimintamallin muutosta.
- Kaivinkone toimii parhaiten myös puuston poistossa, kohteissa yleensä heikko kantavuus.
- Urakoinnin kannattavuus varmistaa tekijät tulevaisuuden töille.
- Kaluston ja tekniikan kehitykselle myös kova tarve.

Vesiensuojelun ja luonnonhoidon kustannukset

- Kosteikot, padot, altaat ja veden ohjausrakenteet 100 % tuki yhteishankkeessa.
- Omarahoitteisessa hankkeessa edullisin vesiensuojelurakenne on pintavalutus, myös pienkosteikot edullisia toteuttaa sopivissa kohteissa.
- Pienetkin kohteet hyödynnettävä, ovat kokonaisuuden kannalta tärkeitä.
- Vetytettävät kohteet valittava huolella ja arvokkaampi havupuusto mahdollista poimia ennen toimenpiteitä.
- Luontoarvojen ja vesiensuojelun tason parantuminen toteutuu itsestään.
- Aineetonta tuloa ja hyvää mieltä maanomistajalle sekä kaikille luonnosta nauttiville.

Pintavalutus ja kosteikkokohteiden tunnistaminen, korkeusmalli ja vinovalokuvat parhaita apuvälineitä

Vaihtoehtoja ojien kunnostamiselle

- Tuhkalannoitus -> elinvoimainen puusto kestää paremmin korkeata vedenpintaa.
- Jatkuvapeitteinen kasvatus -> tehokas haihdutus estää vedenpinnan nousua.
- Luontainen uudistaminen -> uudistumisedellytykset oltava kunnossa.
- Ennallistetaan alue tai osa siitä -> välittömät hakkuutulot, ennallistamiskustannukset, hyväksytään tappiot puuston tulevassa tuotossa.
- Saadaan palkkioksi elinvoimaisempi suoluonto ja puhtaammat vedet.
- Joskus kohde on sellainen, ettei kannata tehdä mitään.

The background of the slide features a light gray topographic map pattern with various contour lines and shapes, resembling a forest floor or a map of a wooded area.

Kiitos!

Janne Turunen
KymppiMetsä Oy